

UNIÓN INTERNACIONAL DE QUÍMICA PURA E APLICADA

División de Química Física e Biofísica

Un Resumo Conciso de

Magnitudes, Unidades e Símbolos en Química Física

Preparado para a súa publicación por Jürgen Stohner e Martin Quack

Traducido e adaptado por Manuel R. Bermejo (España), Ana M. González Noya (España) e Marcelino Maneiro (España)

c/e: ana.gonzalez.noya@usc.es

Esta lista pretende ser unha referencia rápida dos símbolos utilizados con maior frecuencia por autores, profesores e estudantes de química e disciplinas afíns. Baséase na segunda edición máis completa da terceira edición do Libro Verde da IUPAC, "Magnitudes, Unidades e Símbolos en Química Física", consultar as referencias ao final deste documento.

1 Unidades Básicas e Magnitudes Físicas

O valor dunha *magnitude física*, Q , é o produto dun *valor numérico* $\{Q\}$ e unha *unidade* $[Q]$, $Q = \{Q\} \cdot [Q]$. As magnitudes físicas están organizadas no Sistema Internacional de Magnitudes (ISQ, nas súas siglas inglesas) que se basea en sete magnitudes básicas, cada unha das cales se considera que ten a súa propia dimensión. Estas magnitudes básicas no ISQ nas que se basea o Sistema Internacional de Unidades (SI) enuméranse a continuación xunto cos seus símbolos, dimensións e unidades. O símbolo dunha magnitude física é unha soa letra do alfabeto latino ou grego impresa en letra cursiva (inclinada). Pódese modificar por un ou máis subíndices e superíndices de significado específico, ou por información contida entre parénteses. Os símbolos das unidades deben estar impresos en letra redonda (vertical). Ningún dos símbolos debe ir seguido dun punto final. A magnitude física de *cantidade de substancia* n é proporcional ao número de entidades elementais especificadas N dunha substancia; as entidades elementais pódense elixir segundo conveña, non necesariamente como entidades individuais fisicamente reais (por exemplo, átomos, moléculas, ións, outras partículas ou grupos de partículas). O factor de proporcionalidade é o

recíproco da constante de Avogadro N_A . A *cantidade de substancia* non debe chamarse "número de moles".

Exemplos de relacións entre *cantidade de substancia* e outras magnitudes físicas (os valores numéricos son aproximados): 2 moles de N_2 conteñen $12,044 \times 10^{23}$ moléculas de N_2 , a cantidade de N_2 é igual ao número de moléculas de N_2 dividido por N_A ; a masa de 1,5 moles de Hg_2Cl_2 é 708,13 g; 1 mol de fotóns con frecuencia 10^{14} Hz ten unha enerxía de 39,90 kJ; 1 mol de electróns contén $6,022 \times 10^{23}$ electróns, ten unha masa de $5,485 \times 10^{-7}$ kg e unha carga de $-96,48$ kC.

Magnitude Básica		Unidade Básica do SI		
Nome	Símbolo	Nome	Símbolo	Dimensión
lonxitude	l	metro	m	L
masa	m	quilogramo	kg	M
tempo	t	segundo	s	T
corrente eléctrica	I	ampere	A	I
temperatura termodinámica	T	kelvin	K	Θ
cantidade de substancia	n	mol	mol	N
intensidade luminosa	I_v	candela	cd	J

2 Magnitudes Importantes con Unidades Derivadas do SI e os Seus Nomes Especiais e Símbolos

Magnitude derivada	Unidade derivada do SI			
	Nome	Símbolo	en termos de unidades básicas SI	
ángulo plano	radián	rad	$m \cdot m^{-1}$	= 1
ángulo sólido	estereorradián	sr	$m^2 \cdot m^{-2}$	= 1
frecuencia	hertz ou hercio	Hz	s^{-1}	
forza	newton	N	$m \cdot kg \cdot s^{-2}$	
presión, estrés	pascal	Pa	$N \cdot m^{-2}$	= $m^{-1} \cdot kg \cdot s^{-2}$
enerxía, traballo, calor	joule	J	$N \cdot m$	= $m^2 \cdot kg \cdot s^{-2}$
poder, fluxo radiante	watt ou vatio	W	$J \cdot s^{-1}$	= $m^2 \cdot kg \cdot s^{-3}$
carga eléctrica	culombio	C	A s	
potencial eléctrico	volt ou voltio	V	$J \cdot C^{-1}$	= $m^2 \cdot kg \cdot s^{-3} \cdot A^{-1}$
resistencia eléctrica	ohm	Ω	$V \cdot A^{-1}$	= $m^2 \cdot kg \cdot s^{-3} \cdot A^{-2}$
condutancia eléctrica	siemens	S	Ω^{-1}	= $m^{-2} \cdot kg^{-1} \cdot s^3 \cdot A^2$
capacitancia eléctrica	faradio	F	$C \cdot V^{-1}$	= $m^{-2} \cdot kg^{-1} \cdot s^4 \cdot A^2$
fluxo magnético	wéber	Wb	V s	= $m^2 \cdot kg \cdot s^{-2} \cdot A^{-1}$
densidade de fluxo magnético	tesla	T	$Wb \cdot m^{-2}$	= $kg \cdot s^{-2} \cdot A^{-1}$
indutancia	henry ou henrio	H	$V \cdot A^{-1} \cdot s$	= $m^2 \cdot kg \cdot s^{-2} \cdot A^{-2}$
temperatura Celsius	grao Celsius	°C	K	
fluxo luminoso	lumen	lm	cd sr	= cd
iluminancia	lux	lx	$lm \cdot m^{-2}$	= $cd \cdot m^{-2}$
actividade, (radioactividade)	becquerel	Bq	s^{-1}	
dose absorbida, kerma	gray	Gy	$J \cdot kg^{-1}$	= $m^2 \cdot s^{-2}$
dose equivalente	sievert	Sv	$J \cdot kg^{-1}$	= $m^2 \cdot s^{-2}$
actividade catalítica	catal	kat	$mol \cdot s^{-1}$	

rad e sr son unidades derivadas de dimensión un (sen dimensións). Na práctica, rad e sr poden usarse ou omitirse cando sexa apropiado e non se perda claridade. rad s^{-1} ou simplemente s^{-1} é a unidade de frecuencia angular ou velocidade angular, isto non se pode substituír por Hz. A temperatura Celsius t con unidade °C defínese por $t/°C = T/K - 273,15$. O catal debe substituír á "unidade (encimática) U", con 1 U = 1 $\mu mol \cdot min^{-1} \approx 16,67$ nkat.

3 Prefixos SI

Os prefixos utilízanse para formar nomes e símbolos de múltiplos e submúltiplos decimais das unidades do SI. Os seus símbolos imprímense en letra redonda sen espazo entre o prefixo e o símbolo da unidade. Os prefixos nunca se utilizarán sós ou combinados.

Múltiplo	Prefixo		Múltiplo	Prefixo		Submúltiplo	Prefixo		Submúltiplo	Prefixo	
	Nome	Símbolo		Nome	Símbolo		Nome	Símbolo		Nome	Símbolo
10^{24}	iotta	Y	10^9	xiga	G	10^{-1}	deci	d	10^{-12}	píco	p
10^{21}	zetta	Z	10^6	mega	M	10^{-2}	centi	c	10^{-15}	femto	f
10^{18}	exa	E	10^3	quilo	k	10^{-3}	mili	m	10^{-18}	atto	a
10^{15}	peta	P	10^2	hecto	h	10^{-6}	micro	μ	10^{-21}	zepto	z
10^{12}	tera	T	10^1	deca	da	10^{-9}	nano	n	10^{-24}	iocto	y

4 Símbolos Recomendados para as Magnitudes Físicas de Uso Común

Varias magnitudes físicas teñen máis dunha entrada na columna de símbolos por diferentes razóns: (1) Os símbolos recollidos encóntranse todos en uso (por exemplo, p , (P) para presión e Q , q para calor), pero os símbolos entre parénteses son a segunda opción. (2) Utilízanse diferentes símbolos para a mesma magnitude física en diferentes sistemas físicos (por exemplo, número cuántico de espín electrónico s para un só electrón ou S para unha colección de electróns). (3) Recómananse símbolos alternativos para evitar conflitos na notación de magnitudes que doutro modo terían os mesmos símbolos (por exemplo, E_a para distinguir a enerxía de activación doutra enerxía E no mesmo contexto). A unidade 1 na columna da unidade do SI significa unha magnitude adimensional. Unha magnitude que é aditiva para subsistemas independentes que non interactúan chámase *extensiva*; exemplos son masa m , volume V , enerxía de Gibbs G . Cando o símbolo da magnitude extensiva é unha letra maiúscula, o símbolo utilizado para

a magnitude *específica* (que significa *dividida pola masa*) decote correspóndese coa letra minúscula (por exemplo, o volume específico $v = V/m$). Un subíndice m detrás do símbolo da magnitude extensiva indica a correspondente magnitude *molar* (que significa *dividida pola cantidade de substancia*) (por exemplo, o volume molar $V_m = V/n$). O subíndice m pódese omitir cando non exista risco de ambigüidade. Os subíndices e superíndices imprímense en letra redonda agás cando son símbolos de magnitudes físicas ou variables. Os símbolos de unidades, números, etiquetas, elementos químicos, partículas elementais, operadores matemáticos e representacións irreducibles de grupos puntuais imprímense con tipos romanos. Os vectores imprímense en letra grosa e cursiva; alternativamente pódense indicar cunha frecha sobre o símbolo.

4.1 Espazo e Tempo

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
coordenadas espaciais cartesianas	$x; y; z$	m
vector de posición	r	m
lonxitude	l	m
símbolos especiais:		
altura	h	
amplitude	b	
grosor	d, δ	
diámetro, distancia	d	
radio	r	
lonxitude de paso	s	
lonxitude do arco	s	
área	A, A_s, S	m^2
volume	$V, (v)$	m^3
ángulo plano	$\alpha, \beta, \gamma, v, \varphi$	rad, 1
ángulo sólido	$\Omega, (\omega)$	sr, 1
tempo, duración	t	s
período	T	s
frecuencia	ν, f	Hz, s^{-1}
frecuencia angular	ω	rad s^{-1} , s^{-1}
característico	τ, T	s
intervalo de tempo		
tempo de relaxación		
tempo constante		
velocidade angular	ω	rad s^{-1} , s^{-1}
vector velocidade	$\mathbf{v}, \mathbf{u}, \mathbf{w}, \mathbf{c}, \mathbf{r}$	$m s^{-1}$
velocidade	v, u, w, c	$m s^{-1}$
aceleración	a	$m s^{-2}$

4.2 Mecánica Clásica

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
masa	m	kg
masa reducida	μ	kg
densidade, densidade de masa	ρ	$kg m^{-3}$
volume específico	v	$m^3 kg^{-1}$
momento	p	$kg m s^{-1}$
momento angular	L	J s
momento de inercia	I, J	$kg m^2$
forza	F	N
momento de forza, par de torsión	$M, (T)$	N m
enerxía	E	J
enerxía potencial	E_p, V, ϕ	J
enerxía cinética	E_k, T, K	J
traballo	W, A, ω	J
potencia	P	W
coordenada xeneralizada	q	(varía)
momento xeneralizado	p	(varía)
función de Lagrange	L	J
función de Hamilton	H	J
acción	S	J s
presión	$p, (P)$	Pa, $N m^{-2}$
tensión superficial	γ, σ	$N m^{-1}$, $J m^{-2}$
peso	$G, (W, P)$	N
constante gravitacional	G	$N m^2 kg^{-2}$

4.3 Química Xeral

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
número de entidades	N	1
cantidade de substancia, cantidade, (cantidade química)	n	mol
constante de Avogadro	N_A, L	mol^{-1}
masa do átomo, masa atómica	m_a, m	kg
masa da entidade	m, m_f	kg
constante de masa atómica	m_u	kg
masa molar	M	$kg mol^{-1}$
constante de masa molar	M_u	$g mol^{-1}$
masa molecular relativa (masa molar relativa, peso molecular)	M_r	1
masa atómica relativa (peso atómico)	A_r	1
volume molar	V_m	$m^3 mol^{-1}$
fracción de masa	w	1
fracción de volume	ϕ	1
fracción de mol, fracción de cantidade de substancia, fracción de cantidade	x, y	1
presión (total)	$p, (P)$	Pa
presión parcial de B	p_B	Pa
concentración de masa	γ, ρ	$kg m^{-3}$
concentración de número	C, n	m^{-3}
concentración (cantidade)	$c, [B]$	$mol m^{-3}$
molalidade	m, b	$mol kg^{-1}$
concentración de superficie	Γ	$mol m^{-2}$
número estequiométrico	ν	1
grao de reacción, avance	ξ	mol

4.4 Cinética Química

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
velocidade de cambio de cantidade X	$\dot{X}$	$[X] s^{-1}$
de concentración de B (reacción química)	r_B, v_B	$mol m^{-3} s^{-1}$
velocidade de conversión	ξ	$mol s^{-1}$
velocidade de conversión baseada na concentración de cantidade	v, v_c	$mol m^{-3} s^{-1}$
concentración de número, (velocidade de reacción)	v, v_c	$m^{-3} s^{-1}$
orde de reacción total	m, n	1
constante de velocidade (coeficiente)	$k, k(T)$	$(m^3 mol^{-1})^{m-1} s^{-1}$
vida media	$t_{1/2}$	s
enerxía de activación (Arrhenius)	E_A, E_a	$J mol^{-1}$
entalpía de activación estándar	$\Delta^\ddagger, H^\ddagger$	$J mol^{-1}$
factor pre-exponencial, factor de frecuencia	A	$(m^3 mol^{-1})^{m-1} s^{-1}$
sección de colisión transversal	σ	m^2
frecuencia de colisión	$z_A(A)$	s^{-1}
factor de frecuencia de colisión	z_{AB}	$m^3 mol^{-1} s^{-1}$
rendemento cuántico	Φ, ϕ	1

4.5 Átomos, Moléculas e Espectroscopia

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
número:		
nucleón, masa	A	1
protón, atómico	Z	1
neutrón	N	1
carga electrodébil	Q_W	1
constante (de velocidade) de decaemento	λ, k	s^{-1}
enerxía de ionización	E_i, I	J
afinidade electrónica	E_{ca}, A	J
enerxía de disociación	E_d, D	J
número cuántico:		
principal	n	1
orbital electrónico	l, L	1
-compoñente	m_l, M_L	1
espín electrónico	s, S	1
-compoñente	m_s, M_S	1
momento angular total	J, F, N	1
-compoñente	M_J, M_F, M_N	1
espín nuclear	I	1
-compoñente	M_I	1
vibracional	v	1
vibracional interno	l, j, π	1
momento dipolar magnético	m, μ	$A m^2, J T^{-1}$
relación xiromagnética	γ	$s^{-1} T^{-1}$
factor nuclear g	g_N	1
frecuencia angular de Larmor	ω_L	s^{-1}
momento cuadrupolar	$Q; \Theta$	$C m^2$
lonxitude de onda	λ	m
número de onda de transición	$\tilde{\nu}$	m^{-1}
termo total	T	m^{-1}
termo electrónico	T_e	m^{-1}
termo vibracional	G	m^{-1}
termo rotacional	F	m^{-1}
constantes rotacionais		
en número de onda	$\tilde{A}; \tilde{B}; \tilde{C}$	m^{-1}
en frecuencia	$A; B; C$	H_z

4.6 Electricidade e Magnetismo

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
corrente eléctrica	I, i	A
densidade de corrente eléctrica	j, J	$A m^{-2}$
carga eléctrica	Q	C
densidade de carga	ρ	$C m^{-3}$
potencial eléctrico	V, ϕ	$V, J C^{-1}$
diferenza de potencial eléctrico, tensión eléctrica	$U, \Delta V, \Delta \phi$	V
forza del campo eléctrico	E	$V m^{-1}$
desprazamento eléctrico	D	$C m^{-2}$
capacitancia	C	$F, C V^{-1}$
Permitividade	ϵ	$F m^{-1}$
permitividade relativa	ϵ_r	1
polarización dieléctrica	P	$C m^{-2}$
susceptibilidade eléctrica	χ_c	1
momento dipolar eléctrico	p, μ	C m
densidade de fluxo magnético	B	T
fluxo magnético	ϕ	Wb
forza del campo magnético	H	$A m^{-1}$
Permeabilidade	μ	$N A^{-2}, H m^{-1}$
permeabilidade relativa	μ_r	1
Magnetización	M	$A m^{-1}$
susceptibilidade magnética	$\chi, \kappa, (\chi_m)$	1
susceptibilidade magnética molar	χ_m	$m^3 mol^{-1}$
resistencia eléctrica	R	Ω
Condutancia	G	S
resistividade	ρ	Ωm
condutividade	κ, γ, σ	$S m^{-1}$
autoindutancia	L	$H, V s A^{-1}$
vector de potencial magnético	A	$Wb m^{-1}$
vector de Poynting	S	$W m^{-2}$

4.7 Termodinámica (Estatística)

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
calor	Q, q	J
traballo	W, w	J
enerxía interna	U	J
entalpía	H	J
temperatura		
termodinámica	$T, (\Theta)$	K
Internacional	T_{90}	K
Celsius	θ, t	$^{\circ}C$
entropía	S	$J K^{-1}$
enerxía de Helmholtz	A, F	J
enerxía de Gibbs	G	J
capacidade calorífica	C_p, C_V	$J K^{-1}$
relación C_p/C_V	$\gamma, (\kappa)$	1
coeficiente de Joule-Thomson	μ, μ_{JT}	$K Pa^{-1}$
compresibilidade	κ	Pa^{-1}
coeficiente de expansión cúbico	α, α_V, γ	K^{-1}
potencial químico	μ	$J mol^{-1}$
enerxía de Gibbs estándar de reacción	$\Delta_r G^{\ominus}$	$J mol^{-1}$
reacción de afinidade	$A, \mathcal{A}$	$J mol^{-1}$
fugacidade	$f, \bar{p}$	Pa
coeficiente de fugacidade	ϕ	1
constante da lei de Henry	k_H	Pa
actividade (relativa)	a	1
coeficiente de actividade		
referido á lei de Raoult	f	1
referido á lei de Henry		
baseado na molalidade	γ_m	1
baseado na concentración	γ_c	1
baseado na fracción molar	γ_x	1
coeficiente osmótico		
baseado na molalidade	ϕ_m	1
baseado na fracción molar	ϕ_x	1
presión osmótica	Π	Pa
cociente de reacción	Q	1
constante de equilibrio		
estándar	$K^{\ominus}, K$	1
baseado na presión	K_p	$Pa^{\Sigma \nu_B}$
baseado na concentración	K_c	$(mol m^{-3})^{\Sigma \nu_B}$
baseado na molalidade	K_m	$(mol kg^{-1})^{\Sigma \nu_B}$
densidade de estados	$\rho(E, J, \dots)$	J^{-1}
peso estatístico, dexeneración	g, d, W, ω, β	1
función de partición		
molécula única	q, z	1
ensamble canónico, (sistema, ensamblaxe)	Q, Z	1
microcanónico	Ω, z, Z	1
gran canónico	Ξ	1
número de simetría	σ, s	1
temperatura característica	Θ, θ	K

4.8 Electroquímica

Magnitude Física	Símbolo	Unidade SI
número de carga dun ión	z	1
potencial de electrodo	E, U	V
estándar	$E^{\ominus}$	V
potencial de cela	E_{cell}	V
potencial electroquímico	$\tilde{\mu}_B^{\alpha}$	$J mol^{-1}$
sobrepotencial	η, E_{η}	V
medio iónico		
actividade	$a_{\pm}$	1
coeficiente de actividade	$\gamma_{\pm}$	1
molalidade	$m_{\pm}$	$mol kg^{-1}$
concentración	$c_{\pm}$	$mol kg^{-3}$
forza iónica		
baseado na molalidade	I_m, I	$mol kg^{-1}$
baseado na concentración	I_c, I	$mol kg^{-3}$
pH	pH	1
número de electróns dunha reacción electroquímica	z, n	1
potencial electrocinético	ζ	V
condutividade iónica molar	λ	$S m^2 mol^{-1}$
condutividade molar	Λ	$S m^2 mol^{-1}$
número de transporte	t	1
mobidade eléctrica	$u, (m)$	$m^2 V^{-1} s^{-1}$

4.9 Radiación Electromagnética

Magnitud Física	Símbolo	Unidade SI
enerxía radiante	Q, W	J
intensidade radiante	I_e	W sr ⁻¹
emisividade, emitancia	ε	1
absortancia	α	1
reflectancia	ρ, R	1
transmitancia	τ, T	1
coeficiente de absorción,		
decádico (lineal)	a, K	m ⁻¹
neperiano (lineal)	α	m ⁻¹
molar (decádico)	ε	m ² mol ⁻¹
molar (neperiano)	κ	m ² mol ⁻¹
índice de refracción	n	1
refracción molar	R	m ³ mol ⁻¹
ángulo de rotación óptico	α	1, rad
absorbancia (decádico)	A_{10}	1
absorbancia (neperiano)	A_e	1
sección transversal de absorción neta	σ_{net}	m ²
sección transversal de absorción (rede integrada)	G_{net}	m ²

5 Unidades Fóra do SI

5.1 Unidades Aceptadas para Usar co SI

As seguintes unidades non son parte do SI, pero son recoñecidas pola Conferencia Xeral de Pesas e Medidas (CGPM) que continuarán utilizándose en contextos apropiados.

Magnitud Física	Unidade	Símbolo	Valor en Unidades SI
tempo	minuto	min	60 s
tempo	hora	h	3600 s
tempo	día	d	86 400 s
ángulo plano	grao	°, deg	($\pi/180$) rad
volume	litro	l, L	10 ⁻³ m ³
masa	tonelada	t	10 ³ kg
enerxía	electronvoltio	eV	1,602 18 × 10 ⁻¹⁹ J
masa	dalton, unidade de masa atómica unificada	Da, u	1,660 54 × 10 ⁻²⁷ kg
lonxitude	milla náutica	M	1852 m
	unidade astronómica	ua	1,495 98 × 10 ¹¹ m

6 Valores Dalgunhas Constantes Fundamentais

Os valores foron tomados de Mohr *et al.* (2006) e Amsler *et al.* (2008).

Magnitud Física	Símbolo	Valor en unidades SI
velocidade da luz*	c_0, c	299 792 458 m s ⁻¹
constante:		
masa atómica	m_u	1,660 538 782(83) × 10 ⁻²⁷ kg
eléctrica	ϵ_0	8,854 187 817... × 10 ⁻¹² F m ⁻¹
estrutura fina α	α^{-1}	137,035 999 676(94)
primeira radiación	c_1	3,741 771 18(19) × 10 ⁻¹⁶ W m ²
aceleración estándar*	g_n	9,806 65 m s ⁻²
magnética*	μ_0	4 π × 10 ⁻⁷ H m ⁻¹
gas molar	R	8,314 472(15) J K ⁻¹ mol ⁻¹
segunda radiación	c_2	1,438 775 2(25) × 10 ⁻² m K
Avogadro	N_A, L	6,022 141 79(30) × 10 ²³ mol ⁻¹
Boltzmann	k, k_B	1,380 650 4(24) × 10 ⁻²³ J K ⁻¹
Faraday	F	9,648 533 99(24) × 10 ⁴ C mol ⁻¹
acoplamento de Fermi	G_F	1,166 37(1) × 10 ⁻⁵ GeV ⁻²
Planck	h	6,626 068 96(33) × 10 ⁻³⁴ J s
Rydberg	R_∞	1,097 373 156 852 7(73) × 10 ⁷ m ⁻¹
Stefan-Boltzmann	σ	5,670 400(40) × 10 ⁻⁸ W m ⁻² K ⁻⁴
ángulo de mestura débil θ_W	$\sin^2 \theta_W$	0,222 55(56)
carga elemental	e	1,602 176 487(40) × 10 ⁻¹⁹ C
masa do electrón	m_e	9,109 382 15(45) × 10 ⁻³¹ kg
masa do protón	m_p	1,672 621 673(83) × 10 ⁻²⁷ kg
masa do neutrón	m_n	1,674 927 211(84) × 10 ⁻²⁷ kg
escala cero de Celsius*		273,15 K
punto triplo (H ₂ O)*		273,16 K
volume molar	V_m	
(gas ideal, $t = 0$ °C)		
$p = 100$ kPa		22,710 981(40) dm ³ mol ⁻¹
$p = 101,325$ kPa		22,413 996(39) dm ³ mol ⁻¹
radio de Bohr	a_0	5,291 772 085 9(36) × 10 ⁻¹¹ m
enerxía de Hartree	E_h	4,359 743 94(22) × 10 ⁻¹⁸ J
magnetón de Bohr	μ_B	9,274 009 15(23) × 10 ⁻²⁴ J T ⁻¹
magnetón nuclear	μ_N	5,050 783 24(13) × 10 ⁻²⁷ J T ⁻¹

*Estas magnitudes defínense e polo tanto non teñen incerteza.

4.10 Propiedades de Transporte

Magnitud Física	Símbolo	Unidade SI
fluxo de masa m	q_m	kg s ⁻¹
fluxo de calor	Φ, P	W
densidade de fluxo de calor	J_q	W m ⁻²
densidade de fluxo de masa	J_m	kg m ⁻² s ⁻¹
condutividade térmica	λ, k	W m ⁻¹ K ⁻¹
coeficiente de transferencia de calor	$h, (k, K, \alpha)$	W m ⁻² K ⁻¹
difusividade térmica	a	m ² s ⁻¹
coeficiente de difusión	D	m ² s ⁻¹
coeficiente de difusión térmica	D^T	m ² K ⁻¹ s ⁻¹
viscosidade	η	Pa s
viscosidade cinemática	ν	m ² s ⁻¹

5.2 Outras Unidades

Estas unidades úsanse aínda na bibliografía antiga, polo que se desaconsella o seu uso. Enuméranse aquí só para facilitar a súa identificación e conversión a unidades SI.

Magnitud Física	Unidade	Símbolo	Valor en Unidades SI
lonxitude	ångstrom	Å	10 ⁻¹⁰ m
forza	dina	dyn	10 ⁻⁵ N
presión	atmosfera estándar	atm	101 325 Pa
	torr (mmHg)	Torr	133,322 Pa
enerxía	erg	erg	10 ⁻⁷ J
	caloría,	cal _{th}	4,184 J
	termoquímica		
densidade de fluxo magnético	gauss	G	10 ⁻⁴ T
momento dipolar eléctrico	debye	D	3,335 64 × 10 ⁻³⁰ C m
viscosidade	poise	P	10 ⁻¹ N s m ⁻²
viscosidade cinemática	stokes	St	10 ⁻⁴ m ² s ⁻¹

7 Bibliografía

E.R. Cohen, T. Cvitaš, J.G. Frey, B. Holmström, K. Kuchitsu, R. Marquardt, I. Mills, F. Pavese, M. Quack, J. Stohner, H.L. Strauss, M. Takami, A.J. Thor, *Quantities, Units and Symbols in Physical Chemistry*, 3rd Edition, 3rd Printing, IUPAC & Royal Society of Chemistry, Cambridge (2011).

P.J. Mohr, N.B. Taylor, D.B. Newell, *Rev. Mod. Phys.* **80**, 633-730 (2006); constantes físicas fundamentais en liña en: <http://physics.nist.gov/constants>.

CGPM. *Le Système International d'Unités (SI)*, Bureau International des Poids et Mesures, Sèvres, 8th French and English Edition (2006).

ISO Standards Handbook 2. Quantities and units, ISO, Geneva (1993).

C. Amsler *et al.*, *Phys. Lett. B* **667**, 1-1340 (2008); propiedades das partículas en liña en <http://pdg.lbl.gov>.

Os comentarios son benvidos e pódense enviar a:

juergen.stohner@zhaw.ch
www.zhaw.ch/~sthj
Prof. Dr. Jürgen Stohner
ZHAW Zürich University for Applied Sciences

quack@ir.phys.chem.ethz.ch
www.ir.ethz.ch
Prof. Dr. Martin QuackETH Zürich

Nota dos tradutores: empregouse unicamente tipografía "Times" ou "Symbol" para os "Símbolos" recollidos neste documento.